

Sendes til:

VEILNYTT

INFORMASJON FRA VÅLERENGA HISTORIELAG

Nr. 3

OKTOBER

1995

FOTOUTSTILLING

I

VÅLERENGA BYDELSHUS

Hedmarksgate 2

Fredag 20. Oktober kl. 12.00 - 16.00

Lørdag 21. Oktober kl. 12.00 - 16.00

Søndag 22. Oktober kl. 12.00 - 16.00

Vi viser:

Nye bilder fra vårt arkiv

Nye og gamle bilder av Vålerenga Skole og «Korpset»

Presentasjon av Vålerenga kalenderen for 1996

Kom å se gamle bilder fra Vålerenga, og bli kjent med andre med samme interesse. Lørdag og søndag vil det være kafé med salg av kaffe og vafler. Du kan bestille bilder fra utstillingen eller fra historielagets arkiv.

VELKOMMEN

Kontaktpersoner:

Kirsten Paaby

Johnny Vaaga

Unni Granlund

Bjørn Granlund

Even Haugseth

Islandsgate 6

Kristoffer Robinsv. 50

Vålerenggt. 56

Vålerenggt. 56

Norderhovsgt. 20

tlf.: 22 67 65 80

tlf.: 22 21 05 49

tlf.: 22 68 34 05

tlf.: 22 68 34 05

tlf.: 22 57 01 66

Adresse:

Vålerenga Historielag Postboks 9405, Vålerenga, 0610 Oslo.

Postgirokonto: 0825 0617489

Kristiania - Strømsveien

STRØMSVEIEN VED TOTENGATEN

Minner fra Vålerenga av Sigurd Heiestad.

SLAGMARK OG RETTERSTED

Det er ikke stort mer enn hundre år siden Vålerenga ble innlemmet i hovedstaden. Det skjedde i 1878, da bydelen sammen med Kværner, Svendsenga og Jordal kom inn under Christianias administrasjon. Det var da sparsomt med bebyggelse og folk som bodde der før århundreskifte kunne fortelle at det bare gikk en gangsti fra Vålerenga over Etterstadsletta til Bryn. Bare noen trehus med hage lå hist og her, og gatenavn var det selvsagt ikke behov for. Husene hadde navn etter dem som bygde eller bodde der, f.eks. Hanse-gårn, Anders-gårn, Petters-gårn osv.

Navnet Vålerenga- eller Vålerengen-er avledet av det gammelnorske Volin eller Vollvin som betyr dyrkbar jord eller beitemark. Disse beitemarkene tilhørte Volin, gården lå der en nå finner prestegården og Vålerenga kirke. I fjerne tider dyrket biskop Øystein i Oslo bispestol kom på de fruktbare markene omkring gården, som i matrikkelen av 1723 skiftet navn til "Waal-er-eng". Dramatiske begivenheter har det vært i områdene ved Galgeberg. Ikke bare har det vært retterstedstore slag har vært utkjempet her. I 1197 kjempet kong Sverre i spissen for birkebeinene en innbitt kamp mot baglerne som da var herrer i Oslo. Det var på Galgeberg kong Sverre talte til sine menn etter at

baglerne var drevet ut. Vinteren tre år senere gjorde bøndene i Viken og i Opplandene opprør, de kom ned fra Aker og kong Sverre tok stilling på Galgeberg. Etter å ha kjempet forgjeves mot bøndene i skråningen på sørsiden av Kværner, lar Sverre bli seiret til Galgeberg. Kampene raste både ved Akerseiva og på isen utenfor Akersnes og rundt St.Hallvards kirke. Men til slutt lyktes det birkebeinene å slå bondehæren på flukt oppover Åkeberg. Etter seieren kan Sverre igjen samle sine menn på Galgeberg.

I 1240 var Vålerenga midtpunktet for kampene mellom Håkon Håkonsen og Skule Jarl. Kongen kom sjøveien, mens hertug Jarl dro oppover mot Galgeberg hvor han fylket sine menn. Kampen, som endte med seier for kongen, markerte slutten på borgerkrigene i Norge. Fra denne blodige periode gjør vi et stort sprang, fram til midten av forrige århundre da gården oppe på høyden med tilhørende områder ble kjøpt av o.r.sakfører Carl Christian Salomonsen. Fra 1863 begynte han å stykke og legge ut sine marker og løkker til salg, og nå tok etter hvert bebyggelsen til å skyte opp i distriktet. I 1880 ble Vålerenggata opparbeidet, så Danmarksgata og de mange tverrgatene Mellom Galgeberg og Etterstadsletta. De stinkende kloakkene Munkebekken og Etterstadbekken ble overbygget, og bebyggelsen på Vålerenga fikk rettvikle kvartaler, og etter datidens forhold ganske brede og velskikkete gater for trafikken.

Konene måtte ned til Kværnerelva med klesvasken, og drikkevann var det også skraitt med på Vålerenga. Vann ble hentet i "Skare-hagan" som hadde navn etter marinemaler Skare, og som lå der Kampen gamlehjem holder til. Det fantes også en spring ved jernbanebrua i Schweigaardsgate, og senere kom det en "tretut" på Justisplass (Galgeberg), der konene sto i kø for å hente vann.

JUBILEUMSBOK VÅLERENGA SKOLE.

Historielaget vil minne sine medlemmer om at jubileumsboken til Vålerenga Skole ligger klar for salg i slutten av oktober. Det blir en fin samling av artikler om skolens og nærmiljøets eldre og nyere historie. Historielaget har vært med i redak-sjonskomiteen og har bidratt med størsteparten av bildematerialet.

Boken kommer til å koste kr. 100,-. Hvis man ønsker den tilsendt koster det i tillegg kr. 50,-. Boken kan bestilles ved henvendelse til Vålerenga Skole, Islandsgt. 5, 0658 Oslo, tlf. 22 19 65 85.

FOTOUTSTILLING

Så er det tid for historielagets årlige fotoutstilling.

FREDAG 20. OKTOBER KL. 12-16
LØRDAG 21. OKTOBER KL. 12-16
SØNDAG 22. OKTOBER KL. 12-16
åpner vidlørene. Som vanlig blir det i:

Vålerenga Bydelshus, Hedmarksgt. 2

Lørdag og søndag vil det også være kafé med salg av kaffe og vaffer. Det blir mulighet til å bestille/kjøpe bilder fra utstillingen og andre bilder i historielagets arkiv.

I tillegg til å vise de siste nye bilder i vårt arkiv presenterer vi også smakebiter fra "Vålerenga-kalenderen 1996 - FØR / NÅ", som dokumenterer "saneringshistorien" på Vålerenga.

Og det vil bli en avdeling med nye og gamle bilder fra Vålerenga Skole og Vålerenga Skoles Musikkorps. Vi ønsker å være med å feire jubileet til skole og korps. (I uken opp til helgen vil det være visninger for elever på Vålerenga Skole i forbindelse med skolens jubileumsuke.)

HISTORIELAGET ØNSKER VELKOMMEN TIL EN KOSESTUND MED GAMLE OG NYE VÅLERENGA.